

NCC Industry AB

1 september 2026

Synpunkter på samrådsunderlag avseende ny täkt- och vattenverksamhet i Rögleskogen

Boende i Dalby med omnejd berörs på olika sätt av den planerade verksamheten i Rögleskogen. Dalby Miljöforum har sammanställt följande synpunkter.

Allmänt

Dalby Miljöforum anser att det är synnerligen olämpligt med ett nytt stenbrott mitt emellan Dalby och Södra Sandby. Stenbrottet kommer att blockera stora delar av det som idag är allemansrättslig mark och en betydande komponent i Skrylle, ett av Sydvästskånes viktigaste rekreationsområden. Promenadstråk kommer att skäras av och naturen fragmenteras. Omkringliggande fäladsmarker, betesmarker, rikkärr, våtmarker och mindre vattensamlingar, samt Rögles dammar förväntas bli påverkade av grundvattensänkning. Besökare och boende kommer att generas av buller, avgaser och kvartsitdamm från transporterna.

Dalby Miljöforum anser det osannolikt att ett stort nytt stenbrott kan etableras utan betydande och oacceptabelt stor påverkan på omgivande natur och bebyggelse.

Transporter

Lastbilstransporter medför redan idag betydande olägenheter för boende i Dalby. Dessa problem kommer att accentueras genom ökad täktverksamhet i det planerade stenbrottet. Transporterna sker huvudsakligen via Sandbyvägen och dess förlängning Norrevångsvägen. Olägenheterna består i trafikfara, buller och utsläpp av avgaser och inte minst läckage av kvartsitdamm och grus.

Den tunga trafiken medför trafikfara på flera ställen: vid busshållplatsen Dalbybadet (som saknar trottoar/plattform), vid övergångsstället/cykelbanan vid Dalbackaområdet samt två oskyddade passager som fotgängare och cyklister frekventerar för att nå Dalby Söderskog. Samtliga dessa ställen utnyttjas i hög grad av barn och ungdom på väg till skolan eller till fritidsaktiviteter. Säkerheten har nyligen förbättrats vid cykelvägen mot Lund.

Kvartsitdamm är reaktivt och cancerogent. NCCs åtgärder för att begränsa utsläpp av damm från lastbilarnas flak och däck har otillräcklig effekt. Boende på Dalbacka, trafikanter på cykel- och gångbanan längs Norrevångsvägen samt elever på Hagalundskolan är särskilt exponerade.

Spill av grus från överlastade lastbilar ansamlas ständigt längs Norrevångsvägen, särskilt vid böjen utanför Dalbacka och vid cirkulationsplatserna. Ingen verkar ta ansvar för att avlägsna detta grus och många trafikanter har blivit utsatta för stenskött på sina bilar genom åren.

Transporterna bör bedömas som en följdverksamhet och miljöeffekterna bör således beaktas och kvantifieras i kommande MKB. Det bör klargöras hur mycket kvartsitdamm som frigörs och vilka halter som förekommer i luften genom kort- och långtidsmätningar. Det bör klargöras vilka hälsoeffekter kombinationen av avgaser och kvartsitdamm medför. Detta gäller särskilt vid Dalbacka (där lastbilarna bromsar in när vägen svänger) och i anslutning till Hagalundskolans skolgård som ligger några få meter från vägen. Det bör också klargöras var ansvaret ligger för överlastade lastbilar och vem som ska avlägsna spillhögena med småsten. I dag tar ingen detta ansvar och det anser vi vara oacceptabelt.

Cykel- och gångbanan mellan Dalby och Södra Sandby

Gång- och cykelbanan mellan Dalby och Södra Sandby är en viktig del av infrastrukturen inom Skrylleområdet som är klassat som primärt riksintresse för rekreation. Cykel- och gångbanan har anlagts väster om vägen för att undvika att den korsar ut- och infarten till det stenbrottet som är under avveckling. Den är väl separerad från bilvägen mellan Dalby och Södra Sandby i hela sin sträckning. Det finns en separat tunnel under vägen som leder upp till Skryllegården. Trots att sträckan är livligt frekventerad för såväl rekreation som cykelpendling så nämns den inte med ett ord i samrådshandlingarna.

Det framgår av kartmaterialet att verksamhetsområdet kommer att blockera den nuvarande sträckningen. Det framgår inte hur NCC tänker sig att cykelbanans sträckning ska se ut i framtiden och inte heller hur passager in- och ut från det nya stenbrottet kommer att påverka trafiksäkerheten. I princip är det ogörligt att ha en cykel- och gångbana med korsande tung trafik var femte minut eller så. Det är också viktigt att oskyddade trafikanter inte tvingas ut nära den tunga trafiken med allt vad det innebär (trafikfara, buller, avgaser och kvartsitdamm). Det är också viktigt att gång- och cykeltrafikanter inte exponeras för ökad trafik där cykelbanan korsar Röglevägen. Det är ett absolut krav att NCC redovisar hur man ska leda om cykelbanan på ett trafiksäkert sätt utan att man skapar nya olägenheter eller ökar transportavståndet för gång- och cykeltrafikanterna.

Rögle dammar

Rögle dammar med strövstigar och sportfiskeverksamhet är en omistlig del av rekreationsområdet Skrylle. Dammarna har tidigare varit vattentäkt för Lunds stad och NCC bör noga studera hur dammarna försörjs med vatten. Tillrinningsområdet är beläget söder om Röglevägen. Dammarna har redan idag brist på vatten. En sänkning av vattenståndet i tillrinningsområdet hotar således dammarnas existens. NCC måste redogöra för hur tillrinningen till dammarna kommer att påverkas av det planerade stenbrottet och således göra uppskattningar av framtida vattenstandsänkningar som också tar höjd för de klimatförändringar som förväntas ske.

Hydrologi och omledningar av vatten

NCC beräknar att man ska bryta 3 miljoner ton sandhaltig morän för att frilägga berget. Denna morän ligger på en platå som är infiltrationsområde för nederbörd som sedan sipprar ner och påverkar vattenståndet i omkringliggande lägre terräng. I den närmaste omgivningen finns tillrinningsområdet för Rögles dammar i söder, ett rikkärr (Rögleskärr) med Röglesbäcken i väster samt mangelgropar och vattensamlingar i norr. NCCs utredningar måste i detalj klargöra hur vattenståndet kommer att påverkas i olika områden. Vattenståndsmätningar och vattenflödesmätningar måste utföras flera år innan några anläggningsarbeten påbörjas så att det finns referensvärden att jämföra mot om stenbrytning kommer till stånd.

Det finns tydliga vegetationsförändringar som indikerar att vattenståndet redan påverkats norr och söder om Röglevägen som en effekt av stenbrytningen i Skrylletäkten. Eftersom några mätningar av vattenståndet inte har redovisats är det svårt att bevisa eller motbevisa dessa observationer. NCC bör redogöra för vilka mätningar som föreligger och redovisa den dokumentation som finns för redan inträffade grundvattensänkningar.

Markägare i närheten menar också att vattenståndet har sänkts på lite större avstånd, i slutningen ner mot Natura 2000-området Dalby Norreskog. I norr gränsar detta område mot en sumpskog som gradvis har torkat ut under en 20-årsperiod. Det är därför viktigt att de hydrologiska undersökningarna inte begränsar sig till det omedelbara närområdet utan även inkluderar över- och underjordiska fuktstråk i slutningen söderut ner mot Dalby Norreskog och Dalby Söderskog och norrut i slutningen mot Natura 2000-området Fågelsång.

NCC förutspår i samrådsunderlaget att Röglesbäcken kommer att få minskat flöde vilket skulle kompenseras genom att en del av länshållningsvattnet från det tilltänkta stenbrottet omleds till bäcken. Sedan tidigare pumpas länshållningsvattnet ut till Natura 2000-området Måryd. Dessa kompensationsåtgärder kommer att vara nödvändiga för all framtid. NCC måste redovisa hur länge man kommer att ansvara för kompensationsåtgärderna och besvara frågan vem som ska betala för att vidmakthålla vattenflödena när stenbrytningen upphör.

Rögles deponi och föroreningar till vatten och luft

Det planerade stenbrottet kommer att vara beläget mycket nära den gamla soptippen vid Rögles. NCC måste noga utreda vilken effekt sprängningar, jordrörelser och grundvattensänkningar kan få på deponin och mobiliteten hos det giftiga lakvattnet som finns i området.

NCC måste också analysera och garantera kvaliteten på länshållningsvattnet som pumpas ut i naturområdena. Både halter och total belastning (beroende på utsläppt volym vatten) av miljöfarliga ämnen måste beräknas och beaktas.

NCC måste också kvantifiera hur mycket av det kvartsitstoft som genereras vid sprängningar och drift som kan förväntas driva ut från stenbrottet och påverka luftkvaliteten för närboende.

Utsläpp av aromatiska kolväten från asfaltverket når så långt som till Dalby vid nordlig vind och lägger delar av byn i asfaltångor. Än värre är det förstås vid kring Skryllegården där vi erfar att besökande barn påverkas särskilt starkt med huvudvärk och kräkkänslor. NCC måste svara på vilken rökgasrening asfaltverket har, vilka mängder som kolväten som släpps ut och redogöra för vilka effekter dessa utsläpp har på människor och natur.

Dalby den 1 september 2026

För Miljöforum Dalby

Christel Kvant

Bodil Enoksson

Marita Holmgren